

Opinia Centrului de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)
cu privire la întrunirile organizate de către Partidul Comuniștilor din
Republica Moldova și reprezentanții Congresului Civic
pe data de 04 Aprilie 2013 în fata Resedinței de Stat și sediului Delegației
Uniunii Europene din Moldova

A se vedea utlimele opinii relevante:

1. Opinia CReDO cu privire la întrunirile organizate de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova și reprezentanții Congresului Civic pe data de 04 Aprilie 2013, <http://www.credo.md/pageview?id=231>,
2. Opinia CReDO cu privire la întrunirile publice planificate pentru data de 16 septembrie 2012 în centrul orașului Chișinău, www.CReDO.md,
3. Opinia CReDO cu privire la evenimentele din mun. Bălți, din 05.08.2012, www.CReDO.md,
4. Opinia CReDO cu privire la gestionarea întrunirilor publice pe data de 1 mai 2012 în centrul Chișinăului, www.CReDO.md,

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului

Al. Hajdeu 95 "A", CHISINAU, MD 2005, Moldova
(373 22) 212 816, fax (373 22) 225 257

CReDO@CReDO.md, www.CReDO.md

Concluzii:

1. Asociația Micului Business a organizat legal și desfășurat adecvat întrunirea pașnică din fața Palatului Republicii.
2. Declarația prealabilă depusă de către PCRM, a fost depusă cu 2 zile înainte de desfășurarea acțiunii, deși legea cu privire la întruniri prevede cel puțin 5 zile, formal declarația nu se încadrează în prevederile legii.
3. PCRM nu a respectat nici propriile prevederi ale declarației prealabile. Declarația a prevăzut o manifestație statică în fața Palatului Republicii, prin urmare deplasarea spre scuarul Reședinței de Stat și spre sediul Delegației UE nu se încadrează în cadrul legislativ relevant. Regretabil, din nou PCRM a utilizat cu rea credință prevederile legii cu privire la întruniri, pentru că organizatorii nu au anunțat în declarația prealabilă despre organizarea marșului spre Reședința de Stat și nici despre intenția de a se deplasa spre sediul delegației UE. Declarația prealabilă nu a fost depusă în termenii reglementați.
4. Spre deosebire de întrunirea organizată de PCRM din 28.03.2013, întrunirea din 04.04.2013 s-a desfășurat integral pașnic și fără elemente violente.
5. Primăria și Poliția au realizat adecvat co-desfășurarea ambelor întruniri în fața Palatului Republicii.
6. Poliția în general a gestionat adecvat toate segmentele dinamice ale întrunirii organizate de PCRM desfășurate pe 04.04.2013.

Recomandări:

1. Poliția și responsabilii din partea Primăriei avînd obligația pozitivă de asigurare și menținere a ordinii și a întrunirilor pașnice, ar trebuie să depună eforturi suplimentare pentru a comunica cu organizatorii manifestației din partea PCRM pentru a explica ultimelor importanța respectării și exercitării cu bună credință a legii cu privire la întruniri.
2. Organizatorii trebuie responsabilizați conform legislației contravenționale în baza cumulului de probe și antecedentelor pentru:
 - a. exercitarea cu rea credință a dreptului la o întrunire publică,
 - b. încălcarea procedurii de notificare prealabilă a întrunirii și neinformarea asupra condițiilor de desfășurare a acesteea,
3. Responsabilizarea conform legislației R. Moldova și a standardelor internaționale prevede sancțiuni civile de penalizare în formă de motive cumulative adverse în realizarea dreptului la liberă întrunire, sancționarea contravențională și altele după caz.¹
4. Organizatorii manifestației din partea PCRM vor respecta cu buna credință exercitarea dreptului la liberă întrunire.

¹ OSCE-ODIHR, Comisia de la Veneția, <http://www.osce.org/odihr/73405>, Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly

Fapte:

Declarațiile

1. Pe data de 04 Aprilie 2013, în mun. Chișinău, în fața Palatului Republicii, au avut loc 2 întruniri simultane cu organizatori și mesaje diferite²:

- 1) prima întrunire statică a fost organizată de Asociația Micului Business (AMB), și
- 2) întrunire dinamică simultană organizată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova (PCRM) și reprezentanții Congresului Civic (CC).

2. Pe data de 25.03.2013, Asociația Micului Business, înregistrează la Primăria municipiului Chișinău, declarația referitor la desfășurarea unui miting de protest în fața Palatului Republicii față de interdicțiile de activitate în comerț anunțând participarea a 240 de persoane în intervalul de timp 08.00-14.00.

3. Pe data de 02 Aprilie 2013, PCRM înregistrează declarația prealabilă prin care anunță că intenționează să desfășoare pe data de 04 aprilie 2013 o întrunire sub formă de miting în fața Palatului Republicii între orele 9.30 și 10.30. În declarația depusă de către PCRM, se mai solicită:

- a) Asigurarea ordinii publice și neadmiterea organizării unor întruniri simultane în imediata apropiere, pentru a evita provocările și dezordinele în masă
- b) Blocarea integrală a carosabilului pe strada M. Cibotari în perimetrul străzilor 31 August 1989 și str. București, pe parcursul desfășurării întrunirii pentru siguranța participanților.

Desfășurarea întrunirilor:

4. Pe 04. 04. 2013, de la 09.00 - 10.00 întrunirea organizată de către Asociația Micului Business (AMB), s-a desfășurat conform declarației prealabile. La miting au participat aproximativ 20 de persoane pe pavajul pietonal pe partea cealaltă a carosabilului. Manifestanții au avut asupra lor pancarte cu inscripțiile: „Jos Oligarhia”, „Liberatea economică”, „Azi parlamentari, maine patentari”. S-a scandat: „Vrem patenta!”. Întrunirea a fost declarată și desfășurată conform Legii cu privire la întruniri.
5. În jurul orelor 9.20-9.30, în imediata apropiere a manifestanților AMB (care au început manifestația la ora 09.15), s-a adunat un grup (primul grup) de aproximativ 200 de persoane care urmau să participe la mitingul organizat de către PCRM.
6. La orele 9.40 dinspre str. Bucuresti (mergând pe trotuar), colț cu M. Cebotari, spre Palatul Republicii se îndreaptă un al doilea grup format din aproximativ 150 de participanți care scandează : „Alegeri!”. Manifestanții au asupra lor pancarte cu inscripția : „Vrem alegeri!”, drapele cu simbolica comunistă (seceră și ciocan), drapele bicolore. Acest grup este condus vizibil de deputații M.Tcaciuk, Iu.Muntean, A.Petkov și M.Poleanschi.
7. În fața Palatului Republicii, la scările din fața acestuia se află aproximativ 15 polițiști în uniforme din cadrul Inspectoratului Național de Patrulare și 7 polițiști în civil.

²Vezi informația oficială de pe site-ul Primăriei <http://intruniri.chisinau.md/?tinfo=-180#?mod=meetings&do=showlist&date=2013-04-4&targetid=maincontent>

8. La 9.35-40, ambele grupuri se regroupează și formează o singură coloană întreagă care se îndreaptă pe str. București pe pavajul pietonal, apoi pe str. N. Iorga. La 9.45 coloana ajunge în scuarul Reședinței de Stat. În fața coloanei se află deputații comuniști I. Muntean., M. Tkaciuc, A. Petcov. Manifestanții scandează: „Alegeri!”.
9. Poliția s-a deplasat împreună cu coloana protestatarilor spre scuarul în fața Reședinței de Stat. Între manifestanți și poliție nu se observă nici un fel de comunicare.
10. În fața Reședinței de Stat, manifestanții au acces în imediata apropiere a Reședinței. Au loc discursuri. Este anunțată intenția de a înmîna președintelui un apel din partea Congresului Civic și opoziției parlamentare. Deputații din partea PCRM, Iu.Munteanu, A.Petcov, G.Petrenco, M. Poleanschi se îndreaptă spre ușa Reședinței. Intenția lor este de a intra și înmîna acest apel președintelui N. Timofti. Iu.Muntean ține discursul prin care intenționează să înmîneze scrisoarea cetățeanului N.Timofti.
11. Ușa Reședinței este închisă. Peste cîteva secunde, secretarului general al aparatului Președintelui (I.Păduraru), deputații și secretarul general al aparatului intră în reședința de stat, are loc înmînarea scrisorii³. În acest timp A.Tulbure și E.Vardanean au ținut discursuri opinînd în favoarea alegerilor anticipate.
12. Deputatul Iu.Muntean anunța prin megafon, continuarea manifestației în fața Sediului Delegației Uniunii Europene. Traseul a fost următorul: N. Iorga-str. Bucuresti-str.B.Bodoni-str.Kogălniceanu (Sediul Delegației UE, str. M. Kogălniceanu 12). Deplasarea are loc pe carosabilul pe sensul de circulație a transportului.
13. Aproximativ 20 de polițiști asigură și coordonează traseul cu responsabilul de întrunire din partea PCRM, deputatul Iu. Muntean.
14. În perioada deplasării manifestațiilor PCRM, traficul pe str. B. Bodoni și str. M. Kogălniceanu, este sistat, timp de 10-15 minute.
15. În fața sediului Delegației UE, poliția formează un cordon din 10 polițiști care însoțeau manifestații împreună cu 12 carabinieri, ultimii aveau uniforme de protecție.
16. Manifestanții au ajuns în fața sediului Delegației UE la orele 10.30, se intenționează înmînarea aceluiași apel, Ambasadorului Uniunii Europene, Dirk Schuebel. Deputații au acces spre ușă. Manifestanții țin discursuri. Se scandează: „Libertate!”. După cîteva discursuri, deputații, anunță încheierea manifestației și la 11.10 are loc dispersarea manifestațiilor. Organizatorii anunță continuarea protestelor pe data de 11 Aprilie 2013.

Secvențe video:

<http://jurnaltv.md/#protestele-rosii-iau-amploare-7856434>

<http://tv7.md/ro/news/opozitia-a-organizat-un-mars-de-protest-vizitand-presedintele-si-delegatia-uniunii-europene-21964.html>

http://www.publika.md/comunistii-au-protestat-azi-la-usa-presedintelui-timofti-parlament-dizolvat-si-alegeri-anticipate-video_1335761.html

<http://omg.md/ru/109500/>

<http://puls.md/ru/content/den-zakrytyh-dverey>

³ Vezi textul scrisorii <http://omg.md/ro/109514/>